

פתרון תרגיל בית 5 אלגברה מופשטת 2

1. קבעו האם האידיאלים הבאים הם ראשוניים ומקסימליים:

$$I = \{(n, 0) \mid n \in \mathbb{Z}\} \triangleleft \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \quad (\text{א})$$

המנה $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}/I$ איזומורפית ל- \mathbb{Z} (למה?) שהוא תח"ש ולא שדה, ולכן האידיאל הוא ראשוני אך לא מקסימלי.

$$\langle 2x + 1 \rangle \triangleleft \mathbb{Z}[x] \quad (\text{ב})$$

ניתן לראות ש- $\langle 2x + 1 \rangle \subsetneq \langle 2x + 1, 3 \rangle$ והשני הוא אידיאל אמיתי כי אם $1 = 3p(x) + (1 + 2x)q(x)$ אז $1 = 3p(0)$ כלומר $p(0) = 1/3$ בסתירה לכך שהמקדמים הם מ- \mathbb{Z} . אם כן זהו לא אידיאל מקסימלי.

2. יהי R חוג סופי קומוטטיבי, הוכיחו כי כל אידיאל ראשוני של R הוא מקסימלי.

פתרון:

יהי P אידיאל ראשוני, אזי המנה R/P הוא תח"ש. מכיוון ש- R סופי, R/P הוא סופי ולכן שדה, ולכן P הוא מקסימלי.

3. יהי R חוג קומוטטיבי, ותהי $\{P_i\}_{i \in I}$ שרשרת אידיאלים ראשוניים של R . הוכיחו כי $\bigcup_{i \in I} P_i$ הוא אידיאל ראשוני.

פתרון:

נסמן $P = \bigcup_{i \in I} P_i$ (כבר ראינו שזה אידיאל). זהו אידיאל אמיתי כי אם $1 \in P$ אז $1 \in P_i$ לאיזשהו i בסתירה לראשוניות של P_i .

נניח $ab \in P$, אז קיים i כך ש- $ab \in P_i$ ובגלל שהוא ראשוני $a \in P_i$ או $b \in P_i$. אבל $P_i \subseteq P$ ולכן $a \in P$ או $b \in P$.

4. תהי $\{P_i\}_{i \in I}$ שרשרת אידיאלים ראשוניים בחוג כלשהו R , הוכיחו כי $\bigcap_{i \in I} P_i$ הוא אידיאל ראשוני.

פתרון:

נסמן $P = \bigcap_{i \in I} P_i$ (כבר ראינו שזה אידיאל).
ברור ש $P \neq R$ כי $P \subseteq P_i \neq R$ לכל i .

נניח $A, B \notin P$ עבור אידיאלים A, B .
אזי קיים $i \in I$ כך ש $A, B \notin P_i$, מה שאומר ש $AB \notin P_i$ כי P_i ראשוני.
וזה מבטיח ש $AB \notin P$.

5. תנו דוגמא לחיתוך של אידיאלים ראשוניים שאיננו ראשוני.
למשל $2\mathbb{Z} \cap 3\mathbb{Z} = 6\mathbb{Z}$.

6. (א) יהי R תח"ש. הוכיחו כי $R \times R \triangleleft R \times \{0\}$ אידיאל ראשוני.
המנה איזומורפית ל R שהוא תח"ש ולכן האידיאל ראשוני.

(ב) עבור F שדה, הראו שב $F \times F$ אין אידיאלים ראשוניים פרט ל $F \times \{0\}$ ו $\{0\} \times F$.

ראינו בסעיף הקודם ש $F \times \{0\}$ ו $\{0\} \times F$ הם אכן אידיאלים ראשוניים.
נניח ש I הוא אידיאל ראשוני.

אם יש בו איבר מהצורה (a, b) כאשר $a \neq 0$ אזי $(1, 0) \in I$ כי $(a^{-1}, 0)(a, b) = (1, 0)$.

וזה אומר ש $F \times \{0\} \subseteq I$.

ובאופן סימטרי אם יש איבר (a, b) כאשר $b \neq 0$ אזי $\{0\} \times F \subseteq I$.

מכיוון ש $I \neq F \times F$ אז בהכרח אחת הקואורדינטות באיברי I היא כל הזמן אפס.

בהכללה: אם נסתכל על $F \times F \times F$ למשל, הראנו שאידיאל הוא מכפלה של F ים ואפסים.

אם יש יותר מאפס אחד, נניח $I = 0 \times 0 \times F$, אז הוא לא ראשוני כי

כי $(1, 0, 1)(0, 1, 1) \in I$ אבל אף אחד מהאיברים האלו לא ב I .

(ג) לכל $n \in \mathbb{N}$, בנו חוג שיש בו בדיוק n אידיאלים ראשוניים.

בהכללה, האידיאלים הראשוניים של $F \times \dots \times F$ (n פעמים) הם בדיוק

$$\begin{aligned} & 0 \times F \times \dots \times F \\ & F \times 0 \times F \times \dots \times F \\ & \vdots \\ & F \times \dots \times F \times 0 \end{aligned}$$

ולכן יש בדיוק n אידיאלים ראשוניים.

7. נסמן את החיתוך של כל האידיאלים המקסימליים:

$$J_0(R) = \bigcap_{M \triangleleft R, \text{ maximal}} M$$

(א) האם הוא אידיאל? כן, כמו כל חיתוך כלשהו של אידיאלים.

(ב) חשבו את $J_0(R)$ עבור החוגים: $\mathbb{Z}/9\mathbb{Z}$, $\mathbb{Z}/6\mathbb{Z}$, $\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$.

האידיאלים המקסימליים של $\mathbb{Z}/9\mathbb{Z}$ הם (לפי ההתאמה): $3\mathbb{Z}/9\mathbb{Z}$ ולכן $J_0(\mathbb{Z}/9\mathbb{Z}) = 3\mathbb{Z}/9\mathbb{Z}$.

האידיאלים המקסימליים של $\mathbb{Z}/6\mathbb{Z}$ הם (לפי ההתאמה): $3\mathbb{Z}/6\mathbb{Z}$ ו- $2\mathbb{Z}/6\mathbb{Z}$ ולכן $J_0(\mathbb{Z}/6\mathbb{Z}) = 0$.

האידיאלים המקסימליים של $\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$ הם (לפי ההתאמה): $3\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$ ו- $2\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$ ולכן $J_0(\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}) = 6\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$.

(ג) הוכיחו כי אם $I \triangleleft R$ מקיים $J_0(R) + I = R$ (כלומר שהם קו-מקסימליים) אז $I = R$.

אם בשלילה $I \neq R$ אז הוא מוכל באידיאל מקסימלי M . ואז הוא מופיע בחיתוך שמגדיר את J_0 ולכן $J_0 \subseteq M$. אזי $R = J_0 + I \subseteq J_0 + M \subseteq M$ בסתירה לכך ש- M מקסימלי.

(ד) הוכיחו כי $J_0(R/J_0(R)) = 0$.

לפי ההתאמה, האידיאלים המקסימליים של $R/J_0(R)$ הם מהצורה $M/J_0(R)$ עבור אידיאל מקסימלי M שמכיל את $J_0(R)$.

אך כל אידיאל מקסימלי מכיל את $J_0(R)$ ולכן

$$J_0(R/J_0(R)) = \bigcap_{M \text{ maximal}} (M/J_0(R)) = J_0(R)/J_0(R) = 0$$

8. עבור חוג R , מסמנים ב- $Spec(R)$ את אוסף האידיאלים הראשוניים של החוג. לכל תת קבוצה $S \subseteq R$ מגדירים

$$V(S) = \{P \in Spec \mid S \subseteq P\} \subseteq Spec(R)$$

(א) הוכיחו כי אם I, J הם אידיאלים של R אז $V(I) \cup V(J) = V(IJ)$.

(ב) הוכיחו כי אם $\{I_i\}$ אוסף של אידיאלים אז $V(\sum I_i) = \bigcap V(I_i)$.

(ג) בונוס: הראו שבכך הגדרנו טופולוגיה על $Spec(R)$.

9. מצאו חיובי שלם a המקיים $a \equiv 1 \pmod{11}$, $a \equiv 2 \pmod{9}$ ו- $a \equiv 4 \pmod{5}$.

נשים לב ש-5, 9, 11 הם קו-מקסימליים ולכן יש פתרון לפי CRT.

$$a = a_5 \cdot 9 \cdot 11 + a_9 \cdot 5 \cdot 11 + a_{11} \cdot 5 \cdot 9$$

עבור התנאי הראשון נקבל ש $99a_5 \equiv 4 \pmod{5}$ כלומר $a_5 \equiv 1 \pmod{5}$, נבחר $a_5 = 1$.

עבור התנאי השני נקבל $55a_9 \equiv 2 \pmod{9}$ כלומר $a_9 \equiv 2 \pmod{9}$, נבחר $a_9 = 2$.

עבור התנאי השלישי נקבל $45a_{11} \equiv 1 \pmod{11}$ כלומר $a_{11} \equiv 1 \pmod{11}$, נבחר $a_{11} = 1$.

נסכם ונקבל ש $a = 254$.

10. מצאו פתרון חיובי שלם ל $5x^3 \equiv 93 \pmod{231}$ (מצאו מהם התנאים על x ואז העזרו ב-CRT).

נפתור לכל ראשוני בנפרד: $231 = 3 \cdot 7 \cdot 11$

עבור 3 נקבל את המשוואה: $5x^3 \equiv 93 \pmod{3}$ כלומר $x^3 \equiv 0 \pmod{3}$ מה שמכריח ש $x \equiv 0 \pmod{3}$.

עבור 7 נקבל את המשוואה: $5x^3 \equiv 93 \pmod{7}$ כלומר $x^3 \equiv -1 \pmod{7}$ מה שמכריח ש $x \equiv 3, 5, 6 \pmod{7}$.

עבור 11 נקבל את המשוואה: $5x^3 \equiv 93 \pmod{11}$ כלומר $x^3 \equiv 1 \pmod{11}$ מה שמכריח ש $x \equiv 1 \pmod{11}$.

נסכם את התנאים על x :

$$x \equiv 0 \pmod{3}$$

$$x \equiv 3, 5, 6 \pmod{7}$$

$$x \equiv 1 \pmod{11}$$

פותרים לפי CRT:

$$x = x_3 \cdot 7 \cdot 11 + x_7 \cdot 3 \cdot 11 + x_{11} \cdot 3 \cdot 7$$

בשביל התנאי הראשון צריך $77x_3 \equiv 0 \pmod{3}$ ולכן ניקח $x_3 = 0$.

בשביל התנאי השלישי צריך $33x_7 \equiv 1 \pmod{11}$ ולכן ניקח $x_7 = 10$.

בשביל התנאי השני צריך $33x_7 \equiv 3, 5, 6 \pmod{7}$ כלומר $x_7 \equiv 2, 1, 4 \pmod{7}$. ניקח כניסיון את $x_7 = 1$.

אזי נקבל $x = 243$, בודקים ואכן $x = 243$ הוא פתרון.

11. יהי $f(x) \in \mathbb{Z}[x]$ פולינום המקיים $f(a) \in 2\mathbb{Z} \cup 3\mathbb{Z}$ לכל $a \in \mathbb{Z}$.

הוכח כי $f(a) \in 2\mathbb{Z}$ לכל $a \in \mathbb{Z}$ או ש $f(a) \in 3\mathbb{Z}$ לכל $a \in \mathbb{Z}$.

נניח בשלילה כי יש a, b כך ש

$$f(a) \equiv \pm 1 \pmod{3}$$

$$f(b) \equiv 1 \pmod{2}$$

לפי CRT (עבור 2,3) קיים x כך ש

$$x \equiv a \pmod{3}$$

$$x \equiv b \pmod{2}$$

ואז

$$f(x) \equiv f(a) \pmod{3}$$

$$f(x) \equiv f(b) \pmod{2}$$

וקבלנו סתירה.

12. השלימו את הטענה מההרצאה: יהי F שדה שלם סידרתית, ויהי K שדה ארכימדי כך ש $F \subseteq K$. הוכיחו כי $F = K$.

13. (*) יהי $(F, <)$ שדה סדור. הוכיחו כי התכונות הבאות של F שקולות:

- (א) כל סדרת קושי היא קבועה לבסוף.
- (ב) כל סדרה מתכנסת היא קבועה לבסוף.
- (ג) כל סדרה המתכנסת לאפס היא אפס לבסוף.
- (ד) אין סדרה חיובית המתכנסת לאפס.